

Павло Чубинський

Павло ЧУБИНСЬКИЙ
1839—1884
Автор тексту національного гімну
„Ще не вмерла Україна“

Павло Чубинський – поет, фольклорист, етнограф, юрист, організатор перших недільних шкіл, першого прообразу Академії наук України – Південно-Західного Відділу Російського географічного товариства, автор слів національного гімну “Ще не вмерла Україна”...

Народився Петро Михайлович в містечку Баршиполі Полтавської губернії (тепер Бориспіль Київської обл.) в родині збіднілих дворян. Чубинські були освічені люди. Крім того що дали освіту своїм дітям, вони вчили селянських дітей, які жили на цих хуторах. Діти ходили до Чубинських де вчилися грамоти. Плату за навчання брали невелику, задалегідь порадившись з батьками.

Після закінчення Другої Київської гімназії Павло вступив на юридичний факультет Петербурзького університету. Хлопець з головою поринув у петербурзьке життя, присвятив себе відродженню культури рідного народу. Він бере участь у Петербурзькій українській громаді, осередком якої стала редакція журналу “Основа”. У вітальні редакції щотижня влаштовувались вечори, на яких бували Т. Шевченко, М. Костомаров, П. Куліш. Відвідував ці вечори і молодий Чубинський. Павло всерйоз зацікавився життям українського народу, його звичаями, побутом. Під час літніх канікул він їздив по Україні, збирав фольклор. Взимку, на Різдвяні свята (1860-1861), до Павла приїжджав Микола Лисенко. Він записував пісні від селян на зимову ярмарку, а також від самого Павла.

Молодий юрист переймався проблемами школи, поширенням освіти серед простого народу. Павлу Чубинському разом з товаришами вдалось зібрати чималі кошти (тридцять чотири карбованці сріблом) на відкриття школи в Борисполі, однак дозволу вони такого не одержали не зважаючи на те, що знайшли священника і двох дівчат, які погодилися безкоштовно викладати в ній.

П. Чубинський був двічі вигнаний царським урядом з рідної землі. Перше заслання відбував в Архангельську, а причиною було звинувачення Павла Платоновича у підбурюванні селян проти поміщиків. Маючи невгамовну вдачу і допитливий розум, за час заслання молодий юрист об’їздив усю Північ, виконав надзвичайно велику народознавчу роботу. А вдома, знявши чорнобильський мундир, співав українських пісень, тужив за Батьківщиною.

Саме в цей час з далекого північного заслання П.Чубинський передає слова пісні, якій судилося стати національним гімном українського народу – “Ще не вмерла України”. Вважають після Шевченкового “Заповіту ” це був найпопулярніший твір української поезії, незважаючи на заборони і переслідування, яким він піддавався з боку офіційних властей.

Після повернення з Півночі Географічне товариство доручило Павлові Платоновичу експедицію в Південно – західний край імперії для проведення етнографічних статистичних досліджень. Дана експедиція принесла нашому вченому невмирущу славу. Як її результат з’явилася в семи томах “Праці статистично–етнографічної експедиції в Західно-руський край”. Це було глобальне дослідження традицій, вірувань, обрядів народів Правобережної України. Павло Чубинський записав близько чотирьохсот обрядових пісень, родини, хрестини і похорони; більш як у двадцяти місцях описав весілля.

Вдруге висилають Павла Чубинського з України у Петербург після горезвісного Емського указу (1876), який був спрямований на придушення української культури. Це заслання стало для Павла Платоновича справжньою драмою. Лишалися великі борги, які тепер було неможливо сплатити. Дружину, Катерину Іванівну з трьома дітьми довелося відправити у Бориспіль до батька. Рушилися життєві плани. Хвороба остаточно прикувала його до ліжка. Помер на своєму хуторі поблизу Борисполя, не доживши одного дня до свого сорокап’ятиліття.

Як поет П.Чубинський посів скромне місце в історії шістнадцять оригінальних поезій в народнопісенному дусі і переклади.